

آينه

آینه

در باب ضرورت پس گرفتن یک اصلاحیه

عمادالدین باقی: پرسش بزرگ و بی‌پاسخ این است که مبنای این کار چیست؟ به کدام اصل شرعی یا عقلی یا حقوقی مستند است؟ گفته‌اند: «همان‌طور که در سازمان قضائی نیروهای مسلح چنین است»، اما باید اول درستی آن رویه اثبات شود بعد مبنایی برای استدلال قرار گیرد. این رویه در سازمان قضائی نیروهای مسلح همیشه موردانتقاد حقوق‌دانان بود و در کشور دیگری این‌گونه عمل نمی‌شده است. ممکن است بگویند دلیل امنیتی دارد. این هم سخن به‌غایت نادرستی است، زیرا اولاً حقوق متهم را نباید با دلایل امنیتی سلب کرد چون گاهی خود دستگاه امنیتی شاکی پرونده یا تشکیل‌دهنده آن با ضابط تحقیق است.

کیم

آقابازی آمریکا را به‌هم ریخت

محمد ایمانی: بیانات دقیق و متقن رهبر انقلاب در جمع مسئولان ارشد نظام بار دیگر چیدمان بازی آمریکایی‌ها را در مذاکرات به‌هم ریخته است. آمریکا به‌عنوان یک استراتژی چندلایه چنان نقش آفرینی می‌کند تا قوت‌ها و ظرفیت‌های ایران را پای میز مذاکرات به‌عنوان نقطه‌ضعف جا بزنند و هرچند به‌خاطر احتیاج راهبردی درخواست مذاکره کرده، اکنون با جاخلایی دادن، ایران را بر صندلی متهم به‌دکار بنشانند. آمریکایی‌ها به‌برخلاف برخی خوشبینی‌های داخلی درباره برد-برد، درصددند با همین شیوه جابه‌جایی صندلی، امتیازهای بزرگ به‌دست آورند و فراتر از این اخذ امتیاز، مشخصاً به ناظرانی که از سه دهه اقتدار ایران الهام گرفته‌اند، پیام شکست ایران را ارسال کنند. دولت اوباما، به‌عنوان «بی‌دستاوردترین دولت سده اخیر آمریکا»، «به‌هکارترین دولت جهان با ۱۸ هزار میلیارد دلار بدهی» و «ادامه‌دهنده شکست‌های نومخاطفه‌کاران» در ۱۵ سال اخیر در غرب آسیا» به‌شدت نیازمند چنین برد و باختی در مذاکرات است و پیروزی خود را منحصر در شکست ایران می‌داند. اما تازه‌ترین بیانات رهبر حکیم انقلاب، نامعادله‌سازی آمریکا از مذاکرات را به‌هم زد و واقعیت‌های قدرت ایران و خطوط قرمز را از نو یادآوری کرد.

مردم‌سالاری

نقش ورزش در پیشبرد دیپلماسی

محسن فرامرزی: اخیراً تیم ملی والیبالی آمریکا در قالب مسابقات جهانی والیبال به کشورمان سفر کرد و دو دیدار با تیم ملی کشورمان برگزار کرد. در طول این سفر بازیکنان آمریکا در گشت‌وگذاری داشتند و پس از بازگشت، مربی تیم آمریکا ایران را برای هم‌وطنانش این‌گونه تعریف کرد: «این موقعیت را داشتیم که در شهر کشتی بزیم، به برج میلاد رفتیم و اندکی در مورد تهران آموختیم و فکر می‌کنم این برابمان خیلی خوب بود و غذای خوبی هم در کوهپایه تهران خوردیم… . همه می‌دانیم که چهره‌ای که رسانه‌ها از روابط ایران و آمریکا ترسیم کرده‌اند چندان دقیق نیست. احتمالاً برای هر دو طرف همین‌طور است… روابط بین ملت ایران و آمریکا به هیچ‌وجه بازتابی از روابط بین دولت‌هایشان نیست. بلکه اینجا جای بسیارخوبی است و پیامی که ما به خانه می‌بریم این است: سفر بی‌نظری بود و بسیارمشتاقیم که دوباره به اینجا بیاییم و فکر می‌کنم درک بهتری از آنچه داخل و خارج ورزشگاه می‌گذرد پیدا کرده‌ایم…»
تکرار این جملات و اظهارنظرها توسط چهره‌های علمی، فرهنگی و ورزشی غرب می‌تواند تمام توطئه‌های سیاسی و رسانه‌ای دشمنان کشورمان را خنثی کند. بنابراین باید به دلواپسی کاسان فتنه بی‌اعتنا بود و زمینه تعامل بیشتر جوامع مدنی غرب با جامعه مدنی در کشورمان را فراهم کرد تا از فرصت دیپلماسی عمومی برای کمک به دیپلماسی رسمی استفاده کرد.

وقت امروز

ادبیات هاری

امیر استگی: روزگاری شرایط اقتضا می‌کرد که گفته شود در انتخابات تقلب شده و مردم باید به خیابان‌ها کشانده می‌شدند و روزگاری شرایط اقتضا می‌کرد که انتخابات در ایران دموکرات‌ترین انتخابات در جهان دیده شود. روزگاری مردم باید فشار اقتصادی و تورم ۴۹ درصدی را تحمل می‌کردند و زیر چرخ توسعه له می‌شدند و امروز باید به هر قیمتی فشار از روی استخوان‌های در حال پوسیدنشان برداشته شود! روزگاری سرازیرشدن یوزانس‌های خارجی به کشور نهایت خردورزی سیاسی بود و کمی بعدتر هزینه‌کرده‌ای دولتی غیرخردوی! در زمینه‌های عمرانی و معیشت مردم افزایش نقدینگی آن هم به شکل مرض هاری بود. روزگاری دریافت رشوه برای بستن قرارداد به ضرر کشور و به‌دکارکردن چنددهه میلیارد دلاری ملت اتهام از سر بدخواهی و پدروخته‌بازی بعضی افراد است ولی اجرای همان قانون در برابر رقیب، دادگستری است و باور کنبد تا دلتان بخواهد از این دوگانه‌ها موجود است و قابل‌بیان ولی رعایت کوتاهی نوشتار مجال تفصیل نمی‌دهد. قطعاً استانداردهای دوگانه عین بی‌انصافی خواهد بود و این هم یکی از همان روندهاست که آیت‌الله سیاستمدار به ما می‌آموزد انصاف را در سیاست راهی نیست. اما شیخ سیاستمدار دیگر به ما چه می‌آموزد؟

سیاست

جزئیات تأیید صلاحیت‌ها از زبان سخنگوی شورای نگهبان:

زندگی هر داوطلب یک پرونده می‌شود

مهسا جزینی

عکس: عباس کوثری، شرق

امسال سال پرکاری برای شورای نگهبان است؛ دو انتخابات مجلس و خبرگان را پیش‌رو دارد. «نجات‌الله ابراهیمی»، سخنگو و عضو حقوق‌دان شورای نگهبان است که بعد از انتخابات ریاست‌جمهوری ۹۲ وارد این شورا شده و هنوز تجربه نظارت در هیچ انتخاباتی را ندارد، هنوز به هیچ نامزدی رای منفی یا مثبت نداده؛ بااین‌حال به پرسش‌های ما درباره نحوه رای‌گیری و رای‌دهی در رد یا تأیید صلاحیت نامزدها پاسخ می‌دهد. اینکه رای‌دهی به نامزدها تا چه حد تحت‌تأثیر رای و نظر فردی و تفکر سیاسی اعضا و تا چه حد براساس مستندات ارائه شده است؟ از او درباره اظهارنظرهای عمومی اعضای شاخص شورا و تهدید به رد صلاحیت برخی جریان‌های سیاسی و افراد منصوب به آنها هم سؤال کردیم. آیا این اظهارنظر شخصی تأثیری در روند رای‌گیری درون شورای نگهبان ندارد؟ اما سخنگویان شورای نگهبان همیشه یک پاسخ مشخص دارند: «مواضع رسمی شورا از کانال سخنگو اعلام می‌شود، آنها فقط اظهارنظر شخصی است».

وضعیت هر داوطلب به یک پرونده تبدیل می‌شود و این موضوع همیشه به بحث گذاشته می‌شود و در نتیجه یک رای‌گیری، براساس قواعد روشن درمورد صلاحیت یا عدم‌احراز صلاحیت اظهارنظر خواهد شد.

ما منظورمان از به‌بحث‌گذاشتن مواضع افراد چیست؟

و این پرونده حاوی اطلاعاتی راجع به زندگی و فعالیت‌های اوست. او موضوع بحث قرار می‌گیرد که آیا با آن مجموعه مانعی برای پذیرش صلاحیت او وجود دارد یا نه؟ و آیا صلاحیت او احراز می‌شود یا خیر؟ بنابراین در چنین بحثی وقتی ۱۲ عضو هستند، نمی‌شود انتظار داشت که همه هم‌نظر باشند. مثل هر جایی که یک نهاد شورایی تصمیم‌گیری را عهده‌دار است، طبیعتاً اقلیت و اکثریت وجود دارد و گاهی هم اتفاق نظر. ولی در شورای نگهبان تعداد تصمیماتی که به اتکای اکثریت اتخاذ می‌شود و مخالفانی هم دارد، کم نیست.

ما بر اساس قانون، اعضای شورا هنگام رای‌گیری برخی نمایندگان شورای نگهبان را رد خیل کنند. چنانچه تفکیکی چقدر امکان‌پذیر است؟ شما می‌گویید هنگام رای‌گیری یک‌سری اسناد و پرونده‌ها به دستستان می‌رسند و آنها مبنای کار قرار می‌گیرد. آیا آیین‌نامه‌ای دارد که مشخص کند اعضا برای رای‌دهی تا چه اندازه ملزم هستند به پرونده‌ها و مستندات آنکا کنند و تا چه حد به رای و نظر شخصی خود متکی هستند؟ و اصولاً تفکیک این دو یعنی رای و نظر شخصی از مستندات، چقدر امکان‌پذیر است؟ حتی ممکن است فردی براساس یک‌سری پرونده‌ها و مستندات مشخص به یک نتیجه برسد و فرد دیگری با همان مستندات به نتیجه‌ای دیگر؟

چون ما مجری هستیم، موظفیم قانون انتخابات را ولو اینکه آن را ناقص تلقی کنیم یا کارآمدی آن را ضعیف توصیف می‌کنیم، به‌خوبی اجرا کنیم. قانون انتخابات، برخی از قواعد مربوط به احراز صلاحیت‌ها را به‌صورت روشن بیان کرده است. مثلاً بحث مربوط به شرایط و مواضع به‌خوبی بیان شده است. آیین‌نامه داخلی ما هم قواعد مربوط به رای‌گیری را مشخص کرده است که چگونه شور کنیم و چگونه رای دهیم. بنابراین در این بخش به نظر می‌رسد ما یک بسته قواعدی داریم که کار مربوط به شور و رای‌گیری را تسهیل می‌کند و قواعد آن را به‌روشنی بیان می‌کند. از این حیث خیلی با مشکل مواجه نیستیم. اما اینکه فرمودید چطور می‌شود واقعاً بین انتخاب‌های شخصی و تصمیمی که در مقام یک داور در مورد صلاحیت کسی می‌گیرند قائل به تفکیک شویم؟ ببینید این یک امر عجیب و غریب نیست که مختص ایران باشد. شما می‌دانید در برخی از کشورها و در کشور ما در موارد محدودی، هیأت‌منصفه‌ای درمورد گناهکار بودن یا نبودن، در مراجع قضائی اظهارنظر می‌کند. درمورد اعضای هیات منصفه نمی‌گویند متعلق به هیچ حزبی نباشند. زیرا هر فردی یک انتخاب سیاسی دارد؛ این راجع به مراجع قضائی.

در مورد مراجعی که کار کنترل و نظارت انتخاباتی، یا کار قضاوت، دستوری، یعنی قضاوت براساس قانون اساسی را انجام می‌دهند، مثل شوراهای قانون اساسی در خیلی از کشورها یا دادگاه‌های قانون اساسی، اعضای آنها معمولاً از افراد باسابقه حکومت هستند که از جناح‌های مختلف سیاسی برخاسته‌اند؛ مثلاً من از آنجا که با سیستم فرانسوی آشنا هستم، می‌دانم شورای قانون اساسی آنجا در مقطعی تعداد زیادی عضو حزب سوسیالیست داشت. در مقاطعی تعداد زیادی راست‌گرا در آن وجود داشت، یعنی اعضا، آدم‌های برجسته سیاسی آنها هستند. حتی اگر این اعضا، آدم برجسته

امنیت خاطر در مردم بیشتر تأمین خواهد شد.

ما ولی قبول دارید بسیار سخت است، بتوان ابزاری به دست آورد که بتواند چنین سنجشی در مورد افراد انجام دهد و اطمینان پیدا کرد که افراد حتماً موقع انتخابات عادلانه رای خواهند داد؟

این امر ناشی از شرایط انسانی است. انسان با این مشکل مواجه است. شرایط انسانی این را اقتضا می‌کند. شما انتخاب‌های فردی داشته باشی و در مقام داور می‌مکن است یکی از آن افراد با انتخاب‌های فردی همسو باشی؛ مثلاً ما به قضاوت‌ها می‌خوانیم که معصومین ما همراه یک نامسلمان به محکمه می‌روند. خب، معلوم است که قاضی آن محکمه مسلمان است و با یک طرف دعوا اشتراک عقیده دارد، اما باز، همان‌جا توقع این است که این اشتراک عقیده مبنای تصمیم‌گیری قرار نگیرد. تصمیم براساس دلایل، مستندات، مدارک قانع‌کننده باید صورت بگیرد. به همین دلیل بحث مربوط به بنیات، ادله به معنای عام آن، یعنی ادله اثبات دعوا و سوگند جزء موازن قضائی محسوب شده است. در شورای نگهبان، برای بحث مربوط به احراز صلاحیت‌ها، قانون شرایطی را ذکر کرده است که این شرایط بعضاً عینی است و انتخاب‌های فرد، روی آنها خیلی اثر نخواهد داشت؛ مثلاً وقتی راجع به مدرک تحصیلی بحث می‌کنیم؛ آیا سابقه کفبری دارد یا ندارد؟ آیا شرط سنی دارد یا ندارد؟ وابستگی به گروه‌های ممنوعه دارد یا ندارد؟ با توجه به اینکه این‌ها خیلی عینی است جایی برای تأثیرگذاری داورهای شخصی باقی نخواهد گذاشت. درباره برخی از شرایط، مثلاً شرط مربوط به احراز التزام به شرع و قانون اساسی، آنجا ممکن است ما بگوییم دایره تأثیرگذاری انتخاب‌های شخصی ممکن است کمی وسیع باشد؛ یعنی مقاومت در مقابل انتخاب‌های شخصی باید بیشتر باشد تا ما به راه حل عادلانه برسیم. بله؛ یک جایی مثل آنجا سخت است. منتها این نیاز به ممارست، تمرین و التزام به قانون و شرع دارد. [درمورد] اشخاص مشتمل اگر شخصی حاضر نشود اخرت خود را به خاطر دنیا تحت‌تأثیر قرار دهمد و به مخاطره بیندازد، حضورش اطمینان‌بخش است و ما هم دعاویمان را نزد آنها می‌بریم. حتی اگر ما اختلاف عقیده داشته باشیم، چون رفتارشان در ما القای اطمینان کرده، اگر بین کسی اختلاف پیش بیاید، می‌گوییم برویم پیش فلان داور، فلان ریش سفید، فلان قاضی. همیشه که آنها با هم هم‌عقیده نیستند. آن شخص طوری رفتار کرده که این اطمینان در طرف مقابل ایجاد شده است. به نظر این کاملاً ممکن است که ما هم با رعایت برخی قواعد حقوقی و همین‌طور یکسری از قواعد که اخلاقی هستند و شاید هنوز هم به قواعد حقوقی تبدیل نشده‌اند، بتوانیم این اطمینان را در مردمان بیشتر تقویت کنیم که کسانی که در مورد انتخابات داوری می‌کنند با اینکه انتخاب سیاسی یا شخصی دارند، اما تحت‌تأثیر آن انتخابشان نظر نخواهند داد. این داوری را باید به عهده مردمان بگذاریم.

بر اساس قانون، شورای نگهبان برای استعلام دربارهٔ گذشته و حال افراد، ملزم به استعلام از مراجع چهارگانه است. شما گفته‌اید غیر از اینها موارد دیگری هم هست که شورای نگهبان از آنها استعلام می‌کند. می‌خواهم بدانم دقیقاً چه موارد دیگری هست؟ چون در قانون و آیین‌نامه شورای نگهبان، مراجع چهارگانه دقیقاً پیش‌بینی شده است. این نهادها جایگاه و مرتبه‌ای پایین‌تر از نهادهاست. مراجع چهارگانه دارند. با استناد به چه قانونی این استعلام از آن نهادها صورت می‌گیرد؟ و اگر نظر آنها غیر از نهادهای چهارگانه باشد، شورای نگهبان باز با استناد به چه قانونی می‌تواند نظر نهادهای چهارگانه را کنار بگذارد و به نظر آنها توجه کند؟

برخی از این نهادها جزء نهادهایی هستند که در مقررات به روشنی بیان شده‌اند؛ مانند قوه قضائیه؛ درمورد اینکه افراد سابقه کفبری دارند یا ندارند؛ یا ثبت احوال درمورد اینکه مشخصات سجلی فرد یا ثبت در دفاتر منطق هست یا خیر؛ یا مثلاً وزارت اطلاعات درمورد اینکه فرد سابقه ارتکاب به اقدام خلاف امنیت ملی داخلی یا خارجی دارد یا خیر. اما نکته‌ای وجود دارد و آن، این است که این نهادها با تمام زندگی افراد و با همه شرایط مربوط به انتخابات سروکار ندارند. مثلاً ما از ثبت احوال یا دادگستری سؤالی که می‌کنیم؛ آنها به اندازه اطلاعات موجود نزد خودشان می‌توانند جواب دهند. مثلاً می‌گویند این فرد تا به حال سابقه در دادگستری نداشته است. سابقه سوسومحکومیت‌های کفبری که در قانون، «مانع» تلقی شده، نداشته است.

خیلی‌خب؛ آیا این اظهارنظر برای احراز بقیه شرایط کافی است؟ جواب خیر است. مثلاً در قانون گفته‌اند که فرد سوء شهرت نداشته باشد. شهرت به فساد و از این قبیل شهرت نداشته باشد. در این موارد، داور نه ثبت احوال است، نه دادگستری به این رسیدگی می‌کند و نه جزء وظایف وزارت اطلاعات است. ما این شرایط را چطور احراز کنیم؟ اساساً این نهادهای چهارگانه در مقام احراز همه شرایط نمی‌توانند به ما کمک کنند. بله؛ اطلاعات آنها قطعاً مفید و بعضی جاها تعیین‌کننده است اما نمی‌توانیم به آن اکتفا کنیم. اگر قرار باشد که شرایط مربوط به صلاحیت کاندیداها احراز شود ما به آن منابع خاص محدود نیستیم. از چه جاهای دیگری کمک می‌گیریم؟ و با چه استنادی؟ استحضار دارید که من دو سال است که در شورای نگهبان هستم. قبل از من رویه‌هایی شکل گرفته است. مثلاً براساس توصیه‌های مقام‌معمطرهبری، شورای نگهبان در تشکیلات داخلی خودش، نمایندگان استانی دارد.

ادامه در صفحه ۷

آینه دیروز

۹سال پیش در چنین روزی

- آصفی با اشاره به زمان پاسخ‌گویی به پیشنهادهای گروه ۵+۱، «قصد خریدن زمان نداریم»
- در گفت‌وگوی شرق با [عبدالرضا عابد]. جانشین قارگاه سازندگی، بررسی شد- حضور سپاه در قراردادهای اقتصادی- «۳۰ درصد توان سپاه در سازندگی است»
- کسینجر: آمریکا به دنبال منافع امنیتی مشترک با تهران باشد
- مرعشی: لیبرالیسم در برابر سوسیالیسم است، نه اسلام
- اعتراض درویش گنابادی و وکلای آنها
- احضار دو نماینده مجلس ششم ابه داسرای ویژه کارکنان دولت
- نطق‌های پیش از دستور نمایندگان علیه کرانی و تورم

کیم

- گزارش روز کیهان- داد مردم از پیداد کرانی
- رئیس دولت اصلاحات: [نامی از ائتلاف نبرد- «در شرایط کنونی بارها به دوستان اصلاح‌طلب گفته‌ام نامی از ائتلاف نبرید، بلکه تهاقم مهم است»- منتجب‌نیا: از درون ضربه خوردیم
- با حکم رهبر معظم انقلاب صورت گرفت- تشکیل شورای راهبردی روابط خارجی- حضرت آیت‌الله خامنه‌ای رهبر معظم انقلاب اسلامی در حکمی دکتر کمال خرازی را به ریاست شورای راهبردی روابط خارجی منصوب کردند

سازش

- در جلسه علنی مجلس: نمایندگان با تبدیل حساب ذخیره ارزی به صندوق ذخیره ارزی مخالفت کردند
- لاریجانی پس از دیدار کل: می‌توان از ترکیه به عنوان پل ارتباطی کرد
- برویژ مشرف: با احمدی نژاد درخصوص صادرات گازمذاکره می‌کنم
- متکی در دیدار وزیر خارجه ترکیه: بسته پیشنهادی ۵+۱ کام به جلواست
- سخنگوی شورای شهر تهران: شهرداری از سال ۷۸ حسابرسی نشده است

اخبار

- ۲۰۰میلیارد تومان در اختیار ۱۸فر- حسن کامران، نماینده اصفهان در جریان بررسی طرحی که خواهان تبدیل حساب ذخیره ارزی به صندوق بود، به عنوان مخالف آن در نقد اینکه این دارایی در اختیار عده‌ای محدود قرار می‌گیرد، یادآور شد: درحال حاضر هم ۲۰۰ میلیارد تومان موجودی بانک مرکزی در اختیار ۱۰ نفر است که آنها برای چگونگی خرج‌کردنش تصمیم می‌گیرند

- سیدمحمد حسینی، معاون وزیر علوم: خودی‌ها می‌توانند در دانشگاه سخرانی کنند

اطلاعات

- سفارهرندی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی: سینمای ایران نیازمند اصلاحات است- «ازاین پس به فیلم‌هایی که مطابق معیارهای دوران قبل از انقلاب ساخته شوند، اجازه نمایش داده نمی‌شود»
- وزیر نفت: بزین، بدون شک سهمیه‌بندی می‌شود
- رئیس کمیسیون انرژی: حتی احتمال سهمیه‌بندی وجود ندارد
- سخنگوی دولت، صبح امروز تأکید کرد: افزایش قیمت‌هاغیرقانونی است
- در دیدار وزیر خارجه ترکیه- آیت‌الله هاشمی‌رفسنجانی: تنها راه دستیابی به نتیجه در پرونده هسته‌ای ایران، مذاکره است

انتق

- بازداشت یک مدعی ارتباط با امام زمان
- انتقاد عماد افروغ از به‌جریان‌نفتادن نامه عزل رئیس دیوان محاسبات
- نماینده میناب در نطق پیش‌ازدستور خود گفت: آقای احمدی نژاد، عدالت شما فعلاً گردان کارمندان جزو- و ارتدگان را گرفته کردند» آصفی ابراز امیدواری مجلس گذشته این‌قدر پول در جیب دولت گذاشته است»

جمهوری اسلامی

- آصفی: طرح تعلیق غنی‌سازی، بازگشت به گذشته است- [سخنگوی وزارت امور خارجه] از روس‌ها کله کرد و گفت: «آنها در بهره‌برداری از مرکز بوشهر به تعهدات خود عمل نکردند» آصفی ابراز امیدواری کرد: «مسئولان روسی جبران مافات کنند»- «پس از طی مقدمات تلاش خواهیم کرد کنفرانس مولوکاست در آبان‌ماه برگزار شود»
- ایران ناب‌قهرمان مسابقات جهانی والیبال نشست شد
- وکیل «صدام»: صدام امیدوار است بار دیگر رئیس‌جمهور عراق شود
- طرح سالم‌سازی دریا در سواحل مازندران آغاز شد
- نشست مشترک دولت، مجلس و قوه قضائیه
- پس از دیدار با وزیر خارجه ترکیه اعلام شد- علی لاریجانی: مصمم به حل مطلوب پرونده هسته‌ای ایران هستیم